

Поздняков О. В.,

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, м. Івано-Франківськ

УТВОРЕННЯ НІМЕЦЬКИХ МОЛОДІЖНИХ СЛЕНГІЗМІВ ЗА ДОПОМОГОЮ АБРЕВІАЦІЇ ТА ІНШИХ ВИДІВ СЛОВОТВОРУ

Стаття розглядає утворення німецьких молодіжних сленгізмів за допомогою абревіації та інших видів словотвору. Автор аналізує специфіку даних процесів, подає квантитативну та структурно-семантичну характеристику досліджуваних лексичних одиниць, пояснює причини їх виникнення.

Ключові слова: *молодь, молодіжний сленг, словотвір, абревіація, контамінація.*

Статья рассматривает образование немецких молодежных сленгизмов при помощи аббревиации и других видов словообразования. Автор анализирует специфику данных процессов, дает квантитативную и структурно-семантическую характеристику исследуемых лексических единиц, объясняет причины их возникновения.

Ключевые слова: *молодежь, молодежный сленг, словообразование, аббревиация, контаминация.*

The article deals with the forming of German youth slangisms by means of abbreviation and other types of word-building. The author analyses the specificity of the given processes, gives quantitative and structural-semantic description of the investigated lexical units, explains the reasons of their origination.

Key words: *youth, youth slang, word-building, abbreviation, contamination.*

Словотвір є продуктивним способом утворення вокабуляру не лише літературного варіанту німецької мови, але і її підсистем. Це стосується також й молодіжного сленгу. Активне проникнення одиниць даного лексичного прошарку на рівень загального використання детермінує **актуальність** здійсненого дослідження.

В результаті аналізу декількох класифікацій видів словотвору німецької мови [8, с. 50; 10, с. 6; 11, с. 12-13; 2, с. 32; 3, с. 199-203; 6, с. 52; 4, с. 99-100; 7, с. 61], нами обрано їх поділ на симплекси, результати словоскладання, деривації, абревіації та інших видів словотвору.

Метою статті є встановлення особливостей молодіжних сленгізмів-абревіатур, а також лексем, які виникли в результаті інших видів словотвору.

Об'єктом дослідження у даному випадку виступають сленгізми, утворені шляхом абревіації, перекичування лексичних одиниць літературної німецької мови, контамінації, звуконаслідування та утворення римованих слів, а **предметом** – специфіка зазначених вище словотворчих процесів, квантитативна та структурно-семантична характеристика утвореного в їх результаті молодіжного вокабуляру.

Матеріалом дослідження є лексеми, відібрані з спеціалізованих словників німецького молодіжного сленгу. З огляду на чималу кількість запозичень з іноземних мов (насамперед, англіцизмів), зафіксовану в проаналізованих джерелах, для більш чіткого розмежування досліджуваного вокабуляру критерієм вибірки була наявність у лексичній одиниці німецької твірної основи.

Абревіація є сприятливою можливістю вираження оригінальності і креативності молодих комунікантів. У опрацьованих словниках нами виявлено 53 такі сленгізми.

Серед абревіатур зафіксовано лише одну літерно-звукову, яка демонструє характерне для молоді найменування осіб на основі їх суб'єктивної оцінки (*MOF* – "*Mensch ohne Freunde*").

Деяко більше (4 одиниці) зафіксовано літерних скорочень. Особливість семантики даних слів полягає в тому, що їх можна умовно поділити на:

1) власне молодіжні літерні абревіатури, утворені шляхом скорочення актуальних для молоді понять (*GV* – "*Geschlechtsverkehr*"; *PP* – "*persönliches Pech*");

2) абревіатури, які формально співпадають із скороченнями лексичних одиниць літературної мови, але в молодіжному слензі використовуються в зовсім інших значеннях. Причиною таких утворень є прагнення їх творців виразити нове за допомогою популярного, але вже тривіального старого (*DVD* (*Depp vom Dienst*) – "*gutmütiger, naiver Mensch*"; *BMW* – 1. (*Bemme mit Wurst*) – "*1. Wurstbrot*"; 2. (*Brett mit Warzen*) – "*Mädchen ohne Brust*").

Звукові абревіатури (2 одиниці) також виявлено в нашому дослідженні. Ці сленгізми використовуються на позначення осіб з відповідною зовнішністю чи поведінкою (*Stino* (*Stinknormalo*) – "*Kleinbürger, der vor lauter Normalität förmlich "stinkt"*"; *Bühü* (*Büffelhüfte*) – "*dicke Person mit sehr breiten Hüften*").

Аналіз словників засвідчив незначну кількість стягнень (3 одиниці). Вони виникають шляхом скорочення слів літературної мови. Основною причиною утворення таких абревіатур можна вважати економію мовних засобів, яка визначається однією з тенденцій розвитку лексики [5, с. 58] (*flezen* – "*faulenzten*"; *funzen* – "*funktionieren*").

Натомість, характерними для процесів абревіації в молодіжному слензі є часткові скорочення складного слова (17 одиниць), серед яких можна виокремити наступні:

1) скорочення першого компонента складного слова. Ці абревіатури виражають іронічно-зневажливе ставлення до предмету номінації (*Asitoaster* (*Toster für Asoziale*) – "*Solarium*"; *Ossimatte* (*Matte des DDR-Einwohners*) – "*schlechte Frisur*");

2) скорочення другого компонента складного слова (*Asphaltdeko* (*Asphaltdekoration*) – "*totgefahrenes Tier auf der Straße*"; *Mädchen-TÜV* (*Technischer Überwachungsverein für Mädchen*) – "*Frauenarzt*").

Для цього виду абрєвіатур зміна значення кореневих морфем є найбільш помітною. При цьому семантично переосмисленим може бути як скорочений, так і нескорочений компонент. Наприклад, у сленгізмі *Alugurke* – “*Fahrrad*” метафоризованим є нескорочений компонент, де перенесення найменування відбулося на основі подібності за формою. Метафоризація на основі подібності за функцією простежується для скороченого компонента абрєвіатури *Sportwagendeko* – “*Blondine im Sportwagen*” (*Deko* – “*Dekoration*”). Перший випадок є, на нашу думку, вираженням прагнення оригінальності, другий – іронії.

Найбільш поширеним видом скорочень у молодіжній лексиці є унісегментальні усічення та утворені на їх основі відабрєвіатурні похідні (26 одиниць) (*Kompli* – “*komplizierter Zeitgenosse*”; *Transi* – “*Transvestit*”). За допомогою формантів *-i* та *-o* відбувається вираження суб’єктивного (жартівливо-іронічного) ставлення до предмету номінації [9, с. 210] (*Ziggi* – “*Zigarette*”; *Schizzo* – “*Schizophreniker*”).

Оскільки молодь є соціально-віковою групою з яскраво вираженим прагненням оригінальності, закономірним можна було б вважати наявність сленгізмів, які виникли в результаті особливих способів словотвору. Однак їх кількість в загальному масиві проаналізованого лексикографічного матеріалу виявилась незначною – лише 36 одиниць.

Найбільш продуктивним видом є перекручування лексем літературної мови (18 одиниць), що супроводжується зміною їх значення (*käufen (kaufen)* – “*stehlen*”; *ökern (ackern – hart arbeiten)* – “*Geschlechtsverkehr haben*”). В окремих випадках змінюється лише форма, а значення зберігається (*Ellies* – “*Eltern*”; *tumm* – “*dumm*”).

Результатом контамінації виявились 12 лексичних одиниць (*Mugel (Mensch + Kugel)* – “*sehr dicke Person*”; *gruscheln (grüßen + kuscheln)* – “*jemanden begrüßen*”). Серед утворених таким способом сленгізмів найбільше іменників і дієслів (*Schlunze (Schlampe + Plunze)* – “*schlampig gekleidete (junge) Frau*”; *fitnieren (Fitness + trainieren)* – “*im Fitnesscenter trainieren*”), менше – прикметників (*eddelig (ecklig + schmutzdelig)* – “*ekelhaft*”; *fluffig (flauschig + Luft + -ig)* – “*angenehm weich*”). Відносна продуктивність контамінації визначається, на нашу думку, реалізацією молодіжної лексики, переважно, в усній формі, що зумовлює використання словотвірних зразків розмовного варіанту німецької мови [1, с. 189].

Звуконаслідування та утворення римованих слів, як і в літературній німецькій мові, не є продуктивними способами словотвору. Кількість таких сленгізмів є незначною – загалом 6 одиниць (*Higgi* – “*Schluckauf*”; *Schnullibambulli* – “*Unsinn*”).

У результаті здійсненого дослідження можна зробити наступні **висновки**. Абрєвіація та інші види словотвору не відзначаються в молодіжному слензі високою продуктивністю та є, головним чином, екстралінгвально детермінованими. Серед соціально-вікових детермінант виникнення абрєвіатур у досліджуваній лексиці вважаємо доцільним виділити дві: 1) бажання приховати від не-членів групи справжній зміст повідомлення; 2) потреба вираження власного ставлення до предмету найменування. У проаналізованих вище лексемах новизна форми є реалізацією молоддю мовної творчості, з одного боку, та протесту проти правил – з іншого. Прагнення молоді до оригінальності виражене у виникненні складних утворень, усічень і перекручуванні лексичних одиниць літературної мови. Словотворчі процеси супроводжується семантичними змінами мотивуючих основ.

Перспективним напрямком подальшого дослідження виокремлених лексем вважаємо вивчення особливостей їх використання на внутрішньо- та позагруповому рівнях комунікації.

Література:

1. Антропова Н. А. Контаминация как один из способов немецкого разговорного словообразования / Н. А. Антропова, Ю. Г. Соловьева // Вестник Красноярского государственного университета. Серия : “Гуманитарные науки”. – Красноярск : КГУ, 2006. – Вып. 3. – С. 182-189.
2. Искоз А. М. Лексикология немецкого языка : учеб. пособие [3-е изд., испр. и доп.] / А. М. Искоз, А. Ф. Ленкова. – Л. : Просвещение, 1970. – 296 с.
3. Огуй О. Д. Лексикология немецкой мови : навч. посібник для студентів вищих навч. закладів / О. Д. Огуй. – Вінниця : Нова книга, 2003. – 416 с.
4. Ольшанский И. Г. Лексикология. Современный немецкий язык / И. Г. Ольшанский, А. Е. Гусева. – М. : Академия, 2005. – 416 с.
5. Савицкий И. П. Неологизмы второго порядка в современном немецком языке / И. П. Савицкий. – Калинин, 1984. – 325 с.
6. Солодилова И. А. Лексикология немецкого языка : учеб. пособие для студентов III курса / И. А. Солодилова. – Оренбург : ГОУ ОГУ, 2004. – 114 с.
7. Степанова М. Д. Словообразование современного немецкого языка [2-е изд., испр.] / М. Д. Степанова; под ред. Т.В. Строевой. – М. : КомКнига, 2007. – 376 с.
8. Fleischer W. Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache / W. Fleischer. – Leipzig : VEB Bibliographisches Institut, 1969. – 326 S.
9. Henne H. Jugend und ihre Sprache : Darstellung, Materialien, Kritik / H. Henne. – Berlin; New York : de Gruyter, 1986. – 385 S.
10. Nerius D. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache. Vorlesung. Sommersemester 2004 [Електронний ресурс] / D. Nerius. – Rostock, 2004. – 27 S. – Режим доступу : <http://www.helpforlinguist.narod.ru/Lexikologie.htm>.
11. Schindler W. Einführung in die Sprachwissenschaft. Vorlesung. Winter 2006/7 [Електронний ресурс] / W. Schindler. – München, 2006. – 33 S. – Режим доступу : www.lrz-muenchen.de/~wolfgang_schindler/VL-Did-06.pdf.

Список лексикографічних джерел:

12. Михайлова Н. Молодежный язык Германии [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.imwerden.de/pdf/deutsche_jugendsprache.pdf.
13. Agropedia – moderne Jugendsprache [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://planetagro.de/~agro/viewpage.php?page_id=7.
14. Die Geheimnisse der Jugendsprache [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bruhaha.de/jugendsprache.html>.
15. Ehmann H. Voll konkret: das neuste Lexikon der Jugendsprache. – 3. Aufl. – München : C.H.Beck, 2001. – 159 S.
16. Ehmann H. Endgeil – Das voll korrekte Lexikon der Jugendsprache. – 1. Aufl. – München : C.H.Beck, 2005. – 178 S.
17. Heinemann M. Kleines Wörterbuch der Jugendsprache. Wörter-Wendungen-Texte. – Leipzig : VEB Bibliographisches Institut, 1989. – 122 S.
18. Horx M. Trendwörter von Acid bis Zippies: Lexikon. – Düsseldorf; Wien; New York; Moskau : Econ, 1996. – 249 S.
19. Jugendsprache oder bis zum Anschlag zugetextet [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.klartextsatire.de/kultur/sprache/jugendsprache.htm>.
20. Lexikon der Jugendsprache [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.behrenfamilie.de/Sprueche/lexikon.htm>.
21. Lexikon der Jugendsprache [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.macbor.user.icpnet.pl/di/lexikon.htm>.
22. PONS Wörterbuch der Jugendsprache2003. – Stuttgart: Klett, 2003. – 128 S.
23. PONS Wörterbuch der Jugendsprache2005. – Stuttgart: Klett, 2005. – 128 S.
24. PONS Wörterbuch der Jugendsprache2006. – Stuttgart: Klett, 2005. – 124 S.
25. PONS Wörterbuch der Jugendsprache2007. – Stuttgart: Klett, 2006. – 144 S.
26. PONS Wörterbuch der Jugendsprache2008. Sammelband seit 2001. – Stuttgart: Klett, 2008. – 288 S.
27. PONS Wörterbuch der Jugendsprache2009. – Stuttgart: PONS, 2008. – 141 S.
28. Schaffrath M. Hä?? Jugendsprache unplugged: Deutsch, Englisch, Spanisch, Französisch, Italienisch. – Berlin; München; Wien; Zürich u.a.: Langenscheidt, 2008. – 144 S.
29. The Alternative German Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.alternative-dictionaries.net/dictionary/German>.